

ISSN 2450-6486

<http://ehs.eeipsy.org>DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2022.4.07>

This publication was made with the funds of a joint Grant of EEIP (Ukraine - France) and ChF "Education: Future"

Наталія КЛАСЕН

Особливості діяльності регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах війни: виклики та нові рішення

NATALIIA KLIASEN. Features of the activities of regional institutions of post-graduate pedagogical education in the conditions of war: challenges and new solutions. *The article examines the state of activity of regional institutions of post-graduate pedagogical education in the conditions of war, focused on the modernization of the content of education, which is aimed at the implementation of the tasks of reforming general secondary education. The presented material is based on the results of the analysis of scientific-methodical and innovative project activities implemented in practice by regional institutions of postgraduate pedagogical education. The author identified the actual tasks of training teaching staff to implement innovative activities, the leading provisions of the «New Ukrainian School» Concept, the implementation of the new State Standard of Basic Secondary Education, aimed at improving the system of ensuring the quality of education and their professional growth.*

Отримано 02.12.2022
Рецензовано 07.12.2022
Допрацьовану версію отримано 18.12.2022
Прийнято до друку 28.12.2022

Keywords: *professional development, postgraduate education, education in wartime, professional growth.*

Постановка проблеми. У вересні 2017 року Верховною Радою України було прийнято новий Закон України «Про освіту» (№ 2145-VIII), яким було запроваджено нову систему підвищення кваліфікації відповідно до сучасних викликів [1]. Перш за все, цим законом, було передбачено збільшення та розширення можливостей педагогічних працівників для вдосконалення педагогічної майстерності та професійного зростання впродовж усього життя. Основні завдання з модернізації загальної середньої освіти передбачають відповідні зміни у системі неперервного професійного навчання педагогів.

Одним із пріоритетних напрямів роботи регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти це управління модернізацією освіти в регіоні. Для системи післядипломної педагогічної освіти характерний напрям як адаптивних так і якісних змін. Оновлена модель розвитку регіональної педагогічної освіти має на меті забезпечити інноваційний розвиток системи післядипломної педагогічної освіти в цілому.

Однак війна внесла свої корективи в роботу всіх закладів освіти в Україні, особливо тих, які розташовані на особливо небезпечних територіях. Війна суттєво вплинула на зміну пріоритетів реформи в освіті, радикально трансформувала відносини між освітніми закладами, установами та органами місцевого самоврядування, зокрема розширила бачення щодо безпечного освітнього середовища для дітей. Звичайні у мирний час форми взаємодій в закладах освіти переходять в нові стилі відносин. Для регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти це серйозний виклик. Але навіть в умовах небезпек і ризиків війни підготовка педагогічних працівників до реалізації провідних положень Концепції «Нова українська школа» [2] та впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти продовжується [3].

Виходячи із викладеного, слід визнати, що систему підвищення кваліфікації розглядаємо як особистісно зорієнтовану, адаптивну, мобільну і гнучку. Таку, що дає можливість своєчасно реагувати на нові виклики.

Аналіз останніх досліджень. З початку активної фази збройної агресії російської федерації кількість населення України зменшилася на 6,7 млн осіб. Понад 7,7 млн наших співвітчизників вимушено стали внутрішньо переміщеними особами. У загальній кількості населен-

ня України це 17,5% – тобто кожна шоста людина стала внутрішньо переміщеною особою. За офіційними даними, через бомбардування й обстріли збройними силами росії в Україні пошкоджено 3126 закладів освіти, 337 із них – зруйновані повністю. Станом на 16 січня 2023 року внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації, за офіційною інформацією ювенальних прокурорів, загинули 455 дітей, щонайменше 897 – зазнали поранення різного ступеню тяжкості [4].

Протягом літа – осені 2022 р., за даними ООН та ЄС, з країн Євро-союзу повернулося майже 5 млн шукачів притулку з України [5].

У рамках проєкту «Побудова стійкості в конфлікті шляхом діалогу» Українська Гельсінська спілка з прав людини за фінансової підтримки Європейського Союзу проводила фокус-групові дослідження на основі глибинних інтерв'ю у 12 країнах ЄС. За результатами дослідження був підготовлений звіт, згідно з яким більшість опитаних планує повернутися в Україну після закінчення війни. Динаміка повернення громадян до України з-за кордону залежить від безпекової ситуації. За даними соціологічних досліджень, наприкінці серпня 2022 р. майже 71 % опитаних планували повернутися в Україну після закінчення війни та в разі покращення безпекової ситуації [6].

За інформацією регіонів, на цей час освітні послуги з дошкільної освіти надають 9 777 закладів, з позашкільної – 1 341 закладів. Освітній процес відбувається у 12 924 закладах загальної середньої освіти, 3 419 з яких працюють у традиційному форматі, 5 160 – дистанційно, 4 345 – здійснюють освітній процес за змішаною формою. На тимчасово окупованих територіях розташовано ще 1 068 закладів загальної середньої освіти.

16-17 листопада 2022 року у м. Тернополь проходив Всеукраїнський освітній форум «Нові виміри безпеки: виклики та рішення», ініціаторами якого стали Міністерство освіти і науки України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Основні питання, які розглядалися на форумі – психологічна підтримка учасників освітнього процесу, безпечні умови навчання, виклики в організації дистанційного навчання та інформаційно-аналітична складова безпеки освіти в умовах воєнного стану. За словами Міністра освіти Сергія Шкарлета натеper у 17 регіонів України повністю завершено проведення комісійних обстежень об'єктів закладів освіти за показниками забезпеченості покриттями. Обстежено більше ніж 25 тисяч освітян-

ських об'єктів закладів освіти, що становить 95 %. Освітняни у цих обстеженнях активно співпрацюють з Державною службою надзвичайних ситуацій та її регіональними підрозділами. У окремих областях (Донецька, Херсонська, Луганська, Миколаївська, Харківська) подальше проведення комісійних обстежень на сьогодні не можливо через знаходження закладів освіти на тимчасово окупованих територіях, зонах ведення бойових дій або ж такі заклади повністю зруйновано [7].

Величезна кількість внутрішньо переміщених сімей породжує чимало освітніх викликів. Перш за все це необхідність працювати з травмованими війною дітьми. У зв'язку з цим, крім організації освітнього процесу, постало гостре питання стану психологічного здоров'я здобувачів освіти, їхніх батьків, педагогічних працівників. Система освіти України опинилася в нових реаліях функціонування. І перед регіональними закладами післядипломної педагогічної освіти постало завдання: в умовах війни забезпечувати неперервний професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» з використанням усіх доступних форм: онлайн (із застосуванням ІТ-технологій і дистанційного доступу на територіях, близьких до місць бойових дій), офлайн (на територіях, віддалених від місць боїв), у змішаному режимі. Паралельно з навчальною та науково-методичною діяльністю, брати участь у забезпеченні безпечного освітнього середовища регіону.

Метою статті є аналіз системи роботи регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти (далі – заклади ППО) для забезпечення неперервного професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування системи освіти в умовах збройного конфлікту характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій.

Крім того в умовах військових дій збільшують ризики для дітей зазнати емоційної шкоди та набуті проблем із психічним здоров'ям, включаючи депресію й посттравматичний стресовий розлад, що може призвести до появи емоційних, поведінкових і

фізичних симптомів, а також створює ризики та перешкоди для навчання дітей. Дитинство є критично важливим періодом для захисту психічного здоров'я населення. «Збройна агресія рф ще більш зацентрувала увагу на питанні безпеки. Та попри постійні атаки окупантів, ми продовжуємо освітній процес, спільними зусиллями долаємо всі виклики, які постають перед нами. Освітняни, які з перших годин війни демонстрували єдність, незламність і стійкість, вбачають основним своїм призначенням виконання простої формули: «Заклад освіти – територія безпеки», – зазначив Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет [7].

Одне з головних завдання української держави це не втратити майбутнє покоління та забезпечити навчання наших українських дітей. На сьогодні, особливим викликом для всієї системи освіти в Україні, це забезпечення необхідних умов для організації проведення (продовження) освітнього процесу під час війни, при цьому, реалізувати завдання Уряду щодо модернізації національної системи освіти у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.

Враховуючи нові виклики регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти у співпраці запровадили нову форму підвищення кваліфікації керівників та педагогічних кадрів – сертифіковані заходи. Така форма підвищення кваліфікації надає можливість слухачам самостійно конструювати індивідуальну освітню траєкторію, вибирати найбільш зручні для себе терміни навчання, сприяє випереджувальному реагуванню на сучасні виклики реформи освітньої галузі. Також із метою задоволення освітніх потреб запроваджено проведення в дистанційному форматі сертифікованих заходів – семінарів-практикумів.

Особливо під час правового режиму воєнного стану в Україні регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти відіграють ключову роль, а саме:

- координацію діяльності освітніх закладів;
- підготовку вчителів та керівників закладів загальної середньої освіти до впровадження нових державних стандартів;
- реалізацію сучасних технологій професійного вдосконалення та підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів системи освіти згідно з вимогами інноваційного розвитку освіти;
- оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання шляхом широкого впровадження в навчальний процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, електронного контенту;

- урізноманітнення моделей організації освіти: створення освітніх округів, ресурсних центрів дистанційного навчання, проведення моніторингу та оцінювання якості освіти, створення ефективної цілісної системи пошуку, підтримки й розвитку талановитої учнівської молоді та її соціальної підтримки;
- науково-методичний супровід щодо профільної підготовки та профільного навчання, індивідуальної освітньої траєкторії розвитку учнів;
- розробкою освітніх програм, методичних рекомендацій та навчальних посібників;
- оволодіння працівниками освіти сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями та методами навчання на основі міжнародного досвіду та багато ін.

Серед функцій науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів визначимо навчальну, сервісну, адаптаційну, дорадницьку, експертну, модераційну, акмеологічну, коучингову, компенсаторну, фасилітаційну, коригувальнорефлексійну тощо [8, с. 23].

Сучасна система післядипломної педагогічної освіти є мобільною та дає можливість впроваджувати різні форми підвищення кваліфікації: інституційну (очну – денну, вечірню), заочну, дистанційну, мережеву), дуальну, на робочому місці, на виробництві, що дає можливість задовольнити потреби педагогічних працівників та вимоги суспільства.

Також, через ліквідацію методичних служб їхні функції мають виконуватися працівниками регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти. Крім того, у зв'язку з процесами децентралізації багато новостворених об'єднаних територіальних громад потребують організаційно-методичної підтримки з питань розроблення стратегії розвитку системи освіти, забезпечення якої також покладено на регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти.

Саме тому підтримка активного упровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи закладів післядипломної педагогічної освіти, яка має бути зосереджена на впровадженні таких напрямів: реалізація сучасних технологій професійного вдосконалення та підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів системи освіти згідно з вимогами інноваційного розвитку освіти; забезпечення випереджувального характеру підвищення кваліфікації відповідно до потреб

реформування системи освіти; модернізацію навчальних планів, програм відповідно до оновлених державних стандартів;

Особливістю розвитку сучасної системи післядипломної освіти є те, що вона стає більш мобільною, здатною адекватно реагувати на зміни в сфері освіти, до впровадження стимулів до постійного професійного вдосконалення учителів, працівників методичних служб та керівних кадрів освіти.

З метою продовження організації підвищення кваліфікації вчителів, які працюватимуть в 5-х класах у 2022/2023 н.р., регіональними закладами післядипломної педагогічної освіти здійснюється обмін практичними напрацюваннями, розробленими курсами, тренінгами тощо. Крім того, організовано проведення спецкурсів для директорів і заступників директорів закладів загальної середньої освіти.

За інформацією регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти протягом 2021/2022 навчального році пройшли навчання 7953 директорів та 9805 заступників директорів. А також 180614 вчителів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти (відповідно до адаптаційного циклу базової середньої освіти), які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти за відповідними галузями, з них: мовно-літературна – 51461 вч.; математична – 20239 вч.; природнича – 19279 вч.; технічна – 12657 вч.; інформаційна – 13974 вч.; соціальна та здоров'язбережувальна – 16491 вч.; громадянська та історична – 14940 вч.; мистецька – 16202 вч.; фізкультурна – 15371 вч. [9].

Регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти надають можливість учителям з інших регіонів проходити курсів підвищення кваліфікації. На базі деяких закладів створено волонтерські центри з підготовки учителів до роботи в 5-х класах Нової української школи.

Тяжкий психологічний стан учасників освітнього процесу є однією із серйозних проблем, що створює перепони на шляху забезпечення якості освіти. Педагоги, учні та їх батьки, які постраждали від військової агресії російської федерації, потребують значної психологічної підтримки. У цій частині регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти зорганізували заходи для забезпечення такої психологічної підтримки, розміщуючи на своїх офіційних сайтах корисні поради для постраждалих.

З метою підтримки учасників освітнього процесу під час правового режиму воєнного стану в Україні Інститутом модернізації

змісту освіти сформовано таблицю колективних напрацювань регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти «Освітні ініціативи» <https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/> (курси, вебінари, тренінги, навчально-методичні розробки, інформаційні ресурси тощо) для функціонування та розвитку єдиного освітнього простору регіонів.

Підвищення кваліфікації вчителів здійснюється також і на безкоштовних онлайн-ресурсах Британської Ради Online Teacher Community (ОТС), Французького Інституту в Україні та Goethe-Institut в Україні, громадських організацій України тощо. До реалізації проєктів з підвищення кваліфікації, створення електронних баз та навчальних модулів, дистанційних курсів, розроблення інформаційних медіа ресурсів нового покоління залучаються грантові кошти, а саме: Фінський проєкт «Навчаємось разом», студія онлайн-освіти EdEra, Громадська організація «Prometheus», Громадська організація «Освіторія» та інші. У липні 2022 року стартував курс підвищення кваліфікації «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій» за ініціативи першої леді України Оленою Зеленською.

Також активно розбудовується професійна соціальна мережа учасників неформальної освіти. За допомогою спільноти педагогів мають можливість підготуватися до роботи в Новій українській школі, познайомитися з практичним досвідом роботи своїх колег, поставити запитання.

Слід зазначити, що неперервність професійного розвитку педагогічних працівників також забезпечується участю їх у науково-методичній і науково-дослідній діяльності, що здійснюється в освітніх округах методистами й досвідченими педагогами, які мають власні методичні розробки, володіють інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх самі впроваджують і поширюють у професійному середовищі, діляться кращими практиками використання новітніх технологій навчання, уміло продукують оригінальні, інноваційні ідеї. Багаторічною та ефективною формою підвищення кваліфікації педагогічних працівників і, водночас, умовою та засобом розвитку інноваційної діяльності на місцях залишаються районні, міські, а відтепер *територіальні професійні методичні об'єднання педагогічних працівників*, над удосконаленням діяльності яких постійно працюють методич-

ні структурні підрозділи регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти.

Завдяки професіоналізму педагогічних працівників та методистів усіх рівнів триває робота над удосконаленням програм та рекомендацій, забезпеченням професійно-методичної підтримки для професійного зростання кожного працівника освіти для успішного продовження впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Відповідно до оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2022 рік щодо розроблено проект типових програм підвищення кваліфікації керівників та вчителів закладів загальної середньої освіти, а саме:

Типова програма підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти [10];

Типова програма професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти [11];

Типова програма професійного розвитку керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти [12].

Вважаємо, що умовах війни модернізації освіти та посилення процесів децентралізації проблема науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників набуває особливої актуальності.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у визначеному напрямі. Відповідно до проблематики, окресленої вище темою дослідження, на сучасному етапі очевидним є те, що місія регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти, це допомога педагогам і педагогічним колективам у переході на новий рівень діяльності, який задовольнив би сучасні потреби та дозволив підвищити якість освітніх послуг.

В контексті модернізації освіти державі потрібні педагоги, які здатні не лише сприймати умови розвиненого середовища, швидко адаптуватись до них, але й формувати та забезпечувати конкурентний рівень якості освіти. Отже, основним завданням української системи післядипломної педагогічної освіти, це створити відповідні умови для професійного зростання кожного педагогічного працівника.

Необхідність виконання цих вимог ставить перед закладами післядипломної педагогічної освіти завдання, що мають

забезпечувати професійне вдосконалення педагогів та відповідно їх конкурентоспроможність на ринку праці. На засадах Концепції «Нова українська школа» суттєво оновлено зміст підготовки і підвищення кваліфікації та організацію відповідних умов для забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників. Індикаторами якості професійного розвитку педагогів відтепер стало особистісно зорієнтоване спрямування навчання в процесі підвищення кваліфікації, урахування запитів і професійних потреб педагогів, можливість моделювати власний розвиток як суб'єкта професійної діяльності. Відповідно до нового Закону України «Про освіту» [1] педагоги отримали свободу вибору щодо змісту, часу, форм та суб'єкта підвищення кваліфікації.

З огляду на це, післядипломна педагогічну освіту потрібно розглядати не тільки як систему підвищення кваліфікації та перепідготовки дипломованих фахівців, а й як безперервне навчання протягом усього життя. При цьому стабільність та безпека освітнього середовища в умовах збройного конфлікту набуває надважливого значення.

References:

1. Закон України Про освіту від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Редакція від 24.06.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.11.2020).
2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 903-р (зі змінами) – URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/249613934> (дата звернення: 06.02.2023).
3. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.01.2023).
4. Верховна Рада України. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік». Київ, 2022. 13 с. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1527959> (дата звернення: 12.02.2023).
5. Близько 5 мільйонів людей: скільки українців повернулися додому з ЄС. URL: <https://evacuation.city/articles/237298/blizko-5-miljoniv-lyudej-skilki-ukrainciv-povernulisya-dodomu-z-yes> (дата звернення: 12.02.2023).
6. Соціологічний звіт за результатами проведення глибинних інтерв'ю з громадянами України, які перемістилися до європейських країн у пошуку

- тимчасового захисту внаслідок повномасштабної війни РФ проти України / УТСПІ. Київ, 2022. 30 с..
7. У Тернополі розпочав роботу дводенний Всеукраїнський освітній форум «Нові виміри безпеки: виклики та рішення». Див.: URL: <https://oda.te.gov.ua/news/u-ternopoli-rozpochav-robotu-dvodennij-vseukrayinskij-osvitnij-forum-novi-vimiri-bezpeki-vikliki-ta-rishennya> (дата звернення: 12.02.2023).
 8. Литвиненко Г.М., Клясен Н.Л., Система менеджменту освіти та сервісного обслуговування закладів освіти в умовах територіальних громад // Нова педагогічна думка :науково-методичний журнал. – Рівне : РОІППО. – 2018. – №2 (94)2, С. 22-24.
 9. Локація міжнародної серпневої педагогічної науково-практичної конференції «Навчання педагогічної еліти». Див.: URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/konferenciyi/mizhnarodna-serpneva-pedagogichna-naukovo-praktichna-konferenciya-osvita-osvityani-nezlamni-u-vijni/lokaciyi-mizhnarodnoyi-serpnevoyi-pedagogichnoyi-naukovo-praktichnoyi-konferenciyi> (дата звернення: 12.02.2023).
 10. Типова програма підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 817 від 16.09.2022. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-novopriznachenih-kerivnikiv-direktoriv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 06.02.2023).
 11. Типова програма професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 904 від 12.10.2022. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchiteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 06.02.2023).
 12. Типова програма професійного розвитку керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 905 від 12.10.2022. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-kerivnikiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 06.02.2023).

Transliteration of References:

1. Zakon Ukrainy Pro osvitu vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII. Redaktsiia vid 24.06.2020 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Pro skhvalennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» na period do 2029 roku :

- rozporządzenia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13 hrudnia 2017 № 903-r (zi zminamy). – URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>
3. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity, zatverdzhnyi Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 veresnia 2020 r. № 898. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
 4. Verkhovna Rada Ukrainy. Poiasniuvalna zapyska do proektu Zakonu Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2023 rik». Kyiv, 2022. 13 s. – URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1527959>
 5. Blyzko 5 milioniv liudei: skilky ukraintsiv povernulysia dodomu z YeS. – URL: <https://evacuation.city/articles/237298/blizko-5-miljoniv-lyudej-skilki-ukrainciv-povernulysia-dodomu-z-yes>
 6. Sotsiolohichniy zvit za rezultatamy provedennia hlybynnnykh interviiu z hromadiankamy Ukrainy, yaki peremistylisia do yevropeiskyykh krain u poshuku tymchasovoho zakhystu vnaslidok povnomasshtabnoi viiny RF proty Ukrainy / UHSPL. Kyiv, 2022. 30 s.
 7. U Ternopoli rozpochav robotu dvodennyi Vseukrainskyi osvittii forum «Novi vymiry bezpeky: vyklyky ta rishennia». – URL: <https://oda.te.gov.ua/news/u-ternopoli-rozpochav-robotu-dvodennij-vseukrayinskij-osvittij-forum-novi-vimiri-bezpeki-viklyki-ta-rishennia>
 8. Lytvynenko H. M., Kliasen N. L., Systema menedzhmentu osvity ta servisnoho obsluhovuvannia zakladiv osvity v umovakh terytorialnykh hromad // Nova pedahohichna dumka : naukovo-metodychnyi zhurnal. – Rivne : ROIPPO. – 2018. – №2 (94)2, S. 22-24.
 9. Lokatsiia mizhnarodnoi serpnevoi pedahohichnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Navchannia pedahohichnoi elity». – URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/konferenciyi/mizhnarodna-serpneva-pedagogichna-naukovo-praktichna-konferenciya-osvita-osvityani-nezlamni-u-vijni/lokaciyi-mizhnarodnoyi-serpnevoyi-pedagogichnoyi-naukovo-praktichnoyi-konferenciyi>
 10. Typova prohrama pidvyshchennia kvalifikatsii novopryznachenykh kerivnykiv (dyrektoriv) zakladiv zahalnoi serednoi osvity. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 817 vid 16.09.2022 – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-novopriznachenih-kerivnykiv-dyrektoriv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
 11. Typova prohrama profesiinoho rozvytku vchyteliv zakladiv zahalnoi serednoi osvity, yaki vprovadzhuiut novyi Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 904 vid 12.10.2022. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchyteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
 12. Typova prohrama profesiinoho rozvytku kerivnykiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity, yaki vprovadzhuiut novyi Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity.

Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 905 vid 12.10.2022. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-kerivnikiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

The Author

Nataliia Kliasen
*Ph.D. (Pedagogy), Docent,
Head of the Department of Project Activity.
State Scientific Institution «Institute
of education content modernization» of
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7919-4690>
E-mail: kliasenn2014@gmail.com*

Abstracts

НАТАЛІЯ КЛАСЕН. Особливості діяльності регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах війни: виклики та нові рішення. У статті розглядається стан діяльності регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах війни, орієнтованих на модернізацію змісту освіти, що спрямована на реалізацію завдань з реформування загальної середньої освіти. Викладений матеріал базується на результатах аналізу науково-методичної та інноваційної проєктної діяльності, що впроваджено на практиці регіональними закладами післядипломної педагогічної освіти. Автором визначено актуальні завдання щодо підготовки педагогічних працівників до реалізації інноваційної діяльності, провідних положень Концепції «Нова українська школа», впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти, спрямованих на вдосконалення системи забезпечення якості освіти та їх професійного зростання.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, післядипломна освіта, освіта в умовах війни, професійне зростання.

NATALIA KLASSEN. **Charakterystyczne cechy działalności regionalnych instytutów studiów podyplomowych nauczycielskich w warunkach wojny: wyzwania i nowe rozwiązania.** W artykule autor opisuje stan działalności regionalnych instytutów studiów podyplomowych nauczycielskich w czasie wojny, których działalność jest skierowana głównie na modernizację treści nauczania, którego celem jest realizacja zadań w zakresie reformy oświaty. Artykuł opiera się na wynikach analizy działalności naukowo-metodycznej i innowacyjnych projektów, które są realizowane przez regionalne instytuty studiów podyplomowych nauczycielskich. Autor wskazał aktualne zadania w zakresie przygotowania nauczycieli do realizacji innowacyjnych projektów, podstawowych założeń Konwencji „Nowa ukraińska szkoła”, wdrażania nowych Państwowych standardów bazowego szkolnictwa średniego skierowanych na doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia i doskonalenia kompetencji zawodowych.

Słowa kluczowe: szkolenie zaawansowane, kształcenie podyplomowe, edukacja w czasie wojny, rozwój zawodowy.